

ATSILIEPIMAI

apie seminarus, surengtus 2007 m. ir anksčiau, pagal visuomeninės organizacijos „Tėvai prieš narkotikus“ ir Lietuvos blaivybės fondo projektus

Trumpai apie savo patirtį pasakoja vedėjai seminarų pagal dr. A.G.Davidavičienės autorinę programą ir bendrą su Švedijos organizacijomis programą „Linas“

Dr. A.G.Davidavičienė, 2007 m. Lietuvos blaivybės fondo projekto „Vardan blaivaus gyvenimo“ vadovė

2006 kovo 17 d. LR ŠMM įsakymu Nr. ISAK-494 (Žin., 2006, Nr. 33-1197) patvirtinus Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programą, pagal kurią nuo 2006 metų rugsėjo pradėjo dirbti mokyklos, surengta nemažai seminarų. Dirbant su pedagogais paaiškėjo, kad jie buvo pasimetę, jiems trūko motyvacijos, nepasitikėjo savo kvalifikacija ir kompetencija įgyvendinti programos uždavinius ir suteikti mokiniams reikiamų žinių. Į programos įgyvendinimą išitraukė įvairių dalykų mokytojai, klasės auklėtojai, tačiau ne visi rajonai bei mokyklos buvo pajėgios apmokyti savo pedagogus dirbti pagal šią programą. Mūsų organizacijos, turėdamos patirties ir kvalifikuotų specialistų, ėmėsi mokyklos bendruomenės kvalifikacijos kėlimo ir kompetencijos didinimo veiklos.

Intervju būdu kiekvieno seminaro pabaigoje buvo apklausti seminarų dalyviai, siekiant įvertinti seminarų poveikio kokybinį rodiklį. Apklaustos rezultatai liudija, kad mokyklos bendruomenė – mokytojai, klasės auklėtojai, socialiniai, sveikatos priežiūros specialistai, tėvai ir kiti dalyvavę seminaruose asmenys teigiamai vertino renginius. Neretai dalyviai, anksčiau nedalyvavę jokiose šios krypties seminaruose nurodė, kad jiems „atsivėrė akys“, nes jie kitaip suvokė šios programos uždavinius. Jie įsivaizdavo, kad jiems reikės labai daug medicinos žinių, suvokti psichiką veikiančių medžiagų sudėtingus poveikio mechanizmus. Iš tikrųjų žinių pedagogams, kaip ir visai visuomenei reikia, bet ne tiek daug. Seminarų patirtis patvirtino, kad mokyklos bendruomenėje tikima įvairiais mitais, paplitusiais mūsų visuomenėje. Taigi žinių bent tiek reikia, kad sugebėtume vertinti reklamą, įvairius mitus, neretai skelbiamus spaudoje. Tačiau daugiausia programos vykdytojams reikia praktikos įgūdžių. Todėl seminarų dalyviai ypatingai vertino praktikos dalį, kur aktyviais ugdymo metodais buvo pademonstruota, kaip analizuojant situacijas, jas modeliuojant, naudojant argumentus „už“ ir „prieš“, atliekant įvairius vaidmenis, žaidiant žaidimus galima suteikti mokiniams daug reikiamų žinių (to ko jie nežino, o ne tai ką mes planavome - jiems tai gerai žinoma ir todėl neįdomu) ir kartu ugdyti gebėjimus bei formuoti nuostatas.

Norisi pastebėti ir tai, kad labai svarbu medžiagą perduoti paprastai ir suprantamai bei gyvai vesti seminarus. Neretai mokytojai sakydavo, ar raštu pareiškėdavo, kad eidami į seminarą tikėjosi, jog bus nuobodu, nes jiems jau įkyrėjusi seminaro tema. Tačiau po seminaro prisipažindavo, kad tikrai klydo, laiką praleido naudingai, nebuvo laiko „miegoti“, kaip dažnai jiems nutinka. Štai vienas atsiliepimų: „Labai šaunus išsamus seminaras. Lektorės žino problemas, situacijas gali pateikti daug pavyzdžių, tai visus sudomina“, „Daugiau tokių seminarų.....“.

Labai reikalingi seminarai ir tėvams. Jiems reikalinga informacija apie mokykloje vykdomą Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programą. O jos efektyvumą lemia bendri reikalavimai mokykloje ir šeimoje. Tėvai daro labai daug klaidų auklėdami jaunąją kartą diegiant sveikos gyvensenos nuostatas ir įgūdžius. Tų klaidų, dėl kurių įsigali žalingi įpročiai, analizė priverčia tėvus susimąstyti ir pergalvoti mikroklimatą šeimoje, tarpusavio santykius, bendravimą ir kita.

Turime taip pat ir darbo su vaikais patirtį. Jie labai gerai atsiliepia apie seminarus, nes mes ieškome būdų suartėti, įgyti pasitikėjimą. Štai ką rašo mokiniai: „Patikėkit manimi, viskas buvo idealiai. Jūs seminarą vedėt labai smagiai, nuotaikingai. Labai patiko užduotys, kurias mums pateikėt.“, „Džiaugiuosi, kad jūs atvažiavote pas mus.....“, „Jūs labai šauniai atsakėte į mums iškilusius klausimus.“ „Pasakojimai buvo labai įdomūs, aš galėčiau klausytis ir klausytis“, „Iš tiesų labai įdomiai pasakojote ir atitolinote mus nuo susigundymų“.

Jūratė Jaronienė, socialinė pedagogė, „Lino“ programos lektorė

Nuo 2005 metų iš viso buvo surengti 9 seminarai „Lino“ grupių vadovams, kuriuose dalyvavo apie 200 klausytojų. Iš kiekvienos grupės apie 3 – 4 dalyviai žadėjo artimiausiu metu vesti grupes. Daugelis ves, kada susiklostys palankios aplinkybės.

Vedant seminarus pagal projektą, kartais iškyla problema, kad švietimo centrai mažai dėmesio skiria dalyvių parinkimui ir informavimui, nesistengia sukviesti tų, kuriems daugiausiai reikėtų (globos namų darbuotojų, psichologų, mokytojų), kurie galėtų tai pritaikyti, o sukviečiami atsitiktiniai pažįstami (nes seminaras nemokamas). Dalyviai nepakankamai informuojami apie seminaro temą. Labai motyvuoti klausytojai buvo Varėnoje.

Klausytojai dažniausiai nori, kad seminaras vyktų darbo dienomis.

Seminarui reikėtų pasiruošti skaidres. Gerai būtų ir filmuota medžiaga, nuotraukos iš vedamų „Lino“ grupių.

Po seminaro visada palieku savo telefoną, kad pradėję vesti grupes pasiskambintų, jei kyla problemų. Tačiau paskambina retai. Tikslaus skaičiaus vedančių grupes nežinau. Šiuo metu palaikau ryšį su dviem klausytojomis, kurios pradėjo vesti vaikų grupę. Viena iš Kauno, kita iš Raseinių.

Ne visus praktinius pratimus ir žaidimus dalyviai užsirašo, todėl, ypač žaidimai, kurių nėra Nomi Tioneng („Lino“ programos autorės) knygoje, pasimiršta. Būtų gerai padaryti tokių žaidimų aprašus, gal net suskirstyti juos pagal vedamas temas.

Pradedantiems vesti vaikų grupę reikia testų, anketų, paveikslukų ir kitokios pagalbinės medžiagos. Seminaro metu atsinešu pavyzdžių, kai kurie nusikopijuoja. Manau visiems kopijuoti nereikėtų. Reikia centro, kur dirbantys pagal „Lino“ programą galėtų gauti papildomos medžiagos, kitokios pagalbos.

Dauguma klausytojų seminarus vertina teigiamai, retai parašo pastabas. Reikėtų daugiau laiko skirti seminarų aptarimui, minimalizuoti ir struktūrizuoti teoriją. Peržiūrėti laiko sąnaudas: gal kai kuriuos žaidimus ir pratimus galima sutrumpinti, kai kuriuos tik paaiškinti.

Dalė Kriščiūnienė, mokytoja, „Lino“ programos lektorė

Seminarus pagal „Lino“ programą vedėme su Jūrate Jaroniene. Pirmieji žingsneliai buvo sunkūs. Prieš seminarus susitinkame, aptariame ir pasidaliname temas. Seminaro metu, reikalui esant, papildome viena kitą, todėl labai gerai, kad galime dviese vesti seminarą. Paskutinis seminaras vyko Elektrėnuose. Grupėje buvo 25 žmonės. Jie pageidavo, kad seminaro metu naudotume multimediją, ir medžiagą pateiktume skaidrėse. Iš viso jau esame surengę vienuolika seminarų. Jie vyko šiuose Lietuvos miestuose: Vilniuje, Marijampolėje, Elektrėnuose (vyko du kartus), Kaišiadoryse, Raseiniuose, Varėnoje, Kazlų Rūdoje, Kaune (vyko tris kartus). Klausytojai labai gerai atsiliepią apie seminarą, štai keletas minčių iš atsiliepimų:

- 1.Seminaras organizuotas puikiai, dėkojam už padalijamą medžiagą.
- 2.Sužinojom apie darbą su vaikais, kuriems reikalinga pagalba sprendžiant įvairias problemas.
- 3.Išmokom kaip dirbti su pažeidžiamų vaikų grupe.
- 4.Įgijom daug teorinių ir praktinių žinių bei žaidimų.
- 5.Šias žinias galėsime pritaikyti klasės valandėlių metu.
- 6 Įgijom daug žinių apie piktnaudžiaujančias šeimas.
- 7.Seminaro metu patys išgyvenome daug gerų emocijų, geriau pažinome save.
- 8.Išmokom vesti diskusiją, komandinį darbą.
9. Džiaugėmės šilta ir jaukia grupės atmosfera.

Tamara Dubovienė, mokytoja, „Lino“ programos lektorė

2007 metais vedžiau 3 „Lino“ programos seminarus- Biržuose, Panevėžyje ir Vilniuje.

Po kiekvieno seminaro buvo atliekama seminaro dalyvių anketinė apklausa. Anketinės apklausos tikslas –išsiaiškinti lektorių , pateiktos medžiagos ir metodikos stipriąsias ir silpnąsias puses.

Biržuose dalyvavo 33 žmonės. Šio seminaro metu teorinės žinios buvo jungiamos su praktika. Dalyvių atsiliepimai buvo tik teigiami. Seminaras patiko. Dėstymo metodika aiški. Daug išmoko ir t. t. Kaip vadovė galiu teigti, kad grupė buvo per didelė. Praktinių užsiėmimų metu kiekvienas dalyvis turi dalyvauti pokalbyje ar užsiėmimų veikloje. Kai pasako savo mintis pirmas dalyvis, paskutinis jų negirdi ir atvirkščiai. Žaidžiant žaidimus ar dirbant grupėje sudaromos didelės grupės po 6-7 dalyvius , tokiu atveju ne visi grupės nariai dalyvauja veikloje, o jeigu sudaroma grupė po 3-4 dalyvius, tada kiti dalyviai pavargsta klausyti. Taigi, dalyviai nepakankamai vertinami kaip asmenybės.

Grupės vadovei taip pat sunku dirbti, nes nesugebu vienu žvilgsniu „aprėpti“ visų dalyvių ir nėra visiško akių kontakto.

Kavos pertraukų metu dalyviai nori pabendrauti asmeniškai tam lieka mažai laiko ir didelis šurmulyš, todėl klausytojai negali pailsėti.

Panevėžyje dalyvavo 11 žmonių. Anketinė apklausa liudija, kad seminaras patiko,nes vėliau Žmonės skambino ir teiravosi kur vyks kiti „Lino“ seminarai. Per 3 dienas grupėje užsimezgė labai draugiški ir šilti santykiai. Dalyviai aktyviai dalyvavo žaidimuose ir diskusijose. Grupėje vyravo tylą ir darbo nuotaika. Kiekvienas seminaro dalyvis buvo išgirstas ir suprastas.

Grupės vadovei buvo lengva dirbti tokioje grupėje. Manau. Kad tokioje grupėje dirbdami dalyviai labiau suvokė „Lino“ programą ir galės geriau ja naudotis praktikoje

Vilniuje dalyvavo 19 žmonių, dauguma jų VPU socialinės katedros studentai. Labai buvo įdomu dirbti grupėje, nes žmonės jauni, energingi, bendraujantys. Labai aktyviai dalyvavo visose diskusijose, žaidimuose. Po seminaro dar ilgai bendravo su manimi ir kitais dalyviais.

Remiantis 3 seminaru patirtimi galima daryti išvadą:

Grupėje turėtų būti 12-16 dalyvių, kad darbas būtų efektyvus. Mano manymu, svarbiausias kriterijus yra kokybė, o ne kiekybė. Gali daug žmonių išklausyti „Lino“ seminarą, bet tos metodikos nepritaikyti praktikoje. Tinkamai surengus seminarą žmonės stengsis realizuoti įgytas žinias praktikoje.